

**Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba-Iulia
(20 noiembrie 2008)**

Laudatio,

Excelenței Sale, prof. univ. dr. Ioan Leș

DI decan, conf. univ. dr. Ioan Gânfălean,

Trăim, astăzi, într-un cadru academic adecvat, un moment deosebit pentru Alba Iulia, cu semnificații speciale pentru spiritualitatea zonei în care ne situăm.

Scopul întrunirii noastre este de a onora cu acordarea titlului de *Doctor Honoris Causa* pe Excelența Sa Ioan Leș, profesor de drept procesual civil la Facultatea de Drept „Simion Bărnuțiu” a Universității de Stat „Lucian Blaga” din Sibiu. Pe lângă rațiunile academice ale organizării acestei festivități ce demonstrează legăturile excelente ale școlii noastre cu universitatea sibiană, inclusiv prin patronul spiritual al acesteia, nu putem să omitem relația sufletească ce ne leagă de dascălul și omul de știință Ioan Leș, un autentic reper de dăruire și consecvență în afirmarea dreptului ca fundament pentru construcția societății moderne.

Festivitatea jubiliară de astăzi ne onorează și în egală măsură oferă prilejul de a primi în rândul prietenilor universității noastre pe una dintre cele mai însemnate personalități ale vieții academice și științifice din societatea românească.

Pentru toți cei care au studiat dreptul și practică profesiunile juridice Domnia Sa reprezintă un simbol și este de datoria noastră să-i prezentăm multiplele valențe ale personalității, precum și excepționalele realizări didactice, științifice și sociale pentru ca societatea românească să-i stabilească locul binemeritat în rândul marilor personalități care s-au afirmat în ultimele decenii, și asta într-un moment crucial al transformărilor din societatea noastră, aflată la răscrucea drumurilor de evoluție istorică.

Domnule Rector,

Excelența Voastră,

Distinși oaspeți,

Doamnelor și domnilor,

Trăim într-o perioadă deosebit de complexă în care conceptele fundamentale ale existenței umane – dreptate, adevăr și justiție – trebuie definite cu cea mai mare rigoare pentru ca în praxisul social, în care aplicarea dreptului reprezintă o componentă esențială, să se realizeze binele și armonia socială. Este cunoscut faptul că progresele teoretice se fac numai comparând

și confruntând o idee cu alta și de aceea meritul școlilor de drept românesc, între care la loc de cinste se află școala sibiană, este acela că s-au preocupat să găsească relațiile dintre diferitele teorii, să fixeze locul unde acestea converg, pentru a oferi imaginea cea mai clară și mai convingătoare cu putință a acestor concepte.

Înțelegerea ideii de libertate și adevăr, înțelegerea rostului și a rolului dreptului, răstăl-măcirile acestor concepte le-a cunoscut și poporul român și le cunoaște și astăzi. De atâtea ori lucrurile au fost tratate obtuz sub pretextul soluției salvatoare și cu pretenții atemporale.

Totuși au existat și există atâtea personalități ale științei, ale vieții publice care au consacrat și consacră întreaga lor capacitate sufletească pentru a recupera și explicita în formule adecvate aceste concepte și care s-au implicat nemijlocit în procesele de transpunere în viața socială a lor.

Excelența sa, domnul profesor Ioan Leș, a devenit una din personalitățile de seamă care s-a impus în acest domeniu și căruia i se recunoaște meritul de a aborda interpretări logice, raționale și mai ales pragmatice, corelate tradiției românești și curentelor de gândire moderne, contribuind efectiv la edificarea statului de drept în România.

În acest context, cu îngăduința Domniei Sale, ne face plăcere să amintim câteva repere biografice, într-o rezumare poate nu suficient de relevantă, precum ar impune-o anvergura personalității sale.

S-a născut la 1 septembrie 1947 în localitatea Făurești, județul Maramureș.

A absolvit Facultatea de Drept Cluj-Napoca, promoția 1970 și a obținut la scurt timp de la absolvirea facultății, respectiv în anul 1977, titlul de doctor în drept, în domeniul dreptului procesual civil.

De la absolvirea studiilor universitare și până în prezent a desfășurat o activitate remarcabilă, atât în calitate de cadru didactic, cât și în calitate de om de știință. Tratatele, monografiile și studiile publicate de domnul profesor Ioan Leș reprezintă contribuții reale și substanțiale la dezvoltarea științei juridice românești, în special a științei dreptului procesual civil, domeniu în care s-a remarcat prin autoritate științifică și admirabilă pasiune, publicând, începând cu anul 1973, un impresionant număr de lucrări, respectiv 41 de volume, inclusiv reeditări, și peste 100 de studii și comentarii de jurisprudență.

Pintre cele mai reprezentative lucrări ale domnului profesor menționăm *Tratatul de drept procesual civil*, aflat la a 4-a ediție, și *Codul de procedură civilă* - comentariu pe articole (trei ediții). Dar activitatea științifică a profesorului Ioan Leș nu se limitează doar la cele două lucrări fundamentale, unanim apreciate. Domnia Sa a publicat și un număr important de monografii, în cadrul cărora a realizat exegeze substanțiale asupra unor instituții de drept procesual civil. Remarcăm monografiile: „*Sanctiunile procedurale*”, „*Părțile în procesul civil*”, „*Procedurile speciale*”, „*Manual de drept notarial*” și „*Legislația executării silite*”.

În ultimii ani, domnul profesor Ioan Leș și-a îndreptat cercetările și spre un domeniu de mare actualitate și importanță pe plan național și european, cel al organizării judiciare. După publicarea unei prime lucrări, în anul 1997, consacrată organizării sistemului judiciar, a avocaturii și a notariatului, a elaborat, un deceniu mai târziu, o amplă lucrare intitulată: „*Instituții judiciare contemporane*”. Lucrarea realizează o analiză aprofundată și multilaterală a sistemului nostru judiciar, din care nu lipsesc nici criticile adresate unor instituții judiciare românești, nici unele interesante și novatoare propuneri de legiferare. Lucrarea cuprinde, în partea a doua, și o veritabilă analiză structurală a sistemelor existente în alte țări, îndeosebi din

spațiul european. Monografia se evidențiază prin densitatea și limpezimea informațiilor, calități remarcate și în multe alte lucrări ale Domniei Sale, precum și prin abordarea unor instituții procesuale folosind metoda comparatistă.

Importante contribuții la dezvoltarea științei dreptului procesual civil a adus domnul profesor Ioan Leș și prin cele peste 100 de studii, articole sau comentarii de jurisprudență. Lucrările publicate s-au finalizat, aproape totdeauna, prin concluzii temeinic argumentate și pertinente cu privire la interpretarea corectă a normelor procesuale, dar și prin formularea unor considerații semnificative *de lege ferenda*. Remarcăm faptul că marea majoritate a studiilor domnului profesor au fost publicate în cele mai prestigioase reviste românești ce au apărut în ultimii 40 de ani: **„Revista română de drept”**, azi **„Dreptul”**, **„Pandectele Române”**, **„Studii și cercetări juridice”**, **„Curierul judiciar”**, **„Revista română de drept privat”**, **„Revista de executare silită”** etc.

Este locul aici să menționăm faptul că în cariera sa profesională profesorul Ioan Leș a avut marele avantaj de a cunoaște viața juridică nu doar din perspectiva unui exigent cercetător al dreptului, ci și din aceea a practicianului preocupat mereu de interpretarea riguroasă a legii, bazată pe o cunoaștere aprofundată a doctrinei și jurisprudenței din cele mai varii domenii. Afirmatia noastră se întemeiază pe faptul că la începutul carierei sale profesorul Ioan Leș a debutat ca avocat, iar la finele anilor '80 a îndeplinit succesiv funcția de judecător la Tribunalul Sibiu și apoi de notar-șef la Notariatul de Stat Județean Sibiu.

Datorită prestigiului pe care l-a dobândit în viața juridică românească, Excelența Sa a primit o confirmare națională incontestabilă, concretizată în premiile și distincțiile ce i s-au acordat: Premiul **„N. Titulescu”** al Academiei Române, premiul Uniunii Juriștilor din România **„M. Eliescu”** și **„V.D. Zlătescu”**. În anul 2002, Institutul Român pentru Drepturile Omului i-a conferit **„Diploma pentru merite deosebite în protecția și promovarea drepturilor omului”**. Remarcăm și cooptarea domnului profesor Ioan Leș în colegiul de onoare al revistei **„Curierul judiciar”** și al **„Revistei de executare silită”**.

În aceeași parametri de consecvență și dăruire profesională se înscrie și activitatea didactică a domnului profesor, împrejurare care a determinat și promovarea sa în gradul didactic de profesor universitar, încă din anul 1991.

În împlinirea misiunii sale de dascăl a format numeroase generații de juriști în spiritul respectării legii, al demnității și al libertății cu o forță și tenacitate rar întâlnite, chiar dacă distinsul nostru oaspete n-a ținut vreodată să fie vizibil. Prezența sa între ceilalți a adus întotdeauna acel plus de energie care stimulează și întreține creația și construcția cum numai spiritelor alese le este hărăzit.

Personificare a demnității și echilibrului, om de acțiune, spirit fin, rafinat și-a inițiat studenții, generație după generație, în tainele studiului, ale cercetării; conceptele le-a prezentat prin aplicațiunea lor practică, corelările, convergențele au fost observate prin raportare la criteriile etice și juridice consacrate, în dinamica lor firească.

Profesorul de drept procesual civil, cu o largă deschidere spre abordarea interdisciplinară, a observat esența și a prezentat-o cu convingere, în corelare cu aserțiunile teoriilor consacrate de doctrina juridică, precum și cu jurisprudența relevantă a instanțelor judecătorești.

Cu toate că după anul 1990 a îndeplinit diferite funcții și demnități publice de cel mai înalt rang, domnul profesor Ioan Leș nu și-a abandonat catedra decât atunci când împrejurările obiective au impus-o, fiind antrenat în facultate și în universitate în toate momentele de adânci prefaceri prin care a trecut și trece învățământul superior juridic.

În calitate de conducător de doctorat și membru al Comisiei juridice a CNAA și al Comisiei de atestare a titlurilor științifice și a gradelor didactice din cadrul Ministerului Învățământului, Cercetării și Tineretului a ajutat pe cei mai tineri să promoveze, impunând totodată standarde de promovare bazate pe criterii calitative, în acord cu cerințele afirmării specialiștilor juriști.

Este apreciat și iubit de studenți pentru calmul, competența și exigența manifestată pe toată durata carierei sale academice, motiv pentru care i-a fost conferită „*Diploma de excelență*” a Universității „Lucian Blaga” din Sibiu.

Este onorant pentru Facultatea de drept și științe sociale din Alba Iulia de a-l fi avut profesor pe domnul Ioan Leș, cursurile sale fiind și în prezent modele de urmat. Datorăm domnului profesor și faptul că a sprijinit cu multă dăruire și un nivel de exigență remarcabil formarea tânărilor colectiv didactic de la facultatea noastră, nu numai prin lucrările sale științifice, dar și prin efortul deosebit depus în calitate de conducător științific al tezelor de doctorat pentru trei dintre colegii noștri.

Excelența Sa a îndeplinit funcții și demnități publice de cel mai înalt grad la nivel național. A fost deputat în Parlamentul României și vicepreședinte al Comisiei parlamentare de redactare a proiectului de Constituție a României (prima legislatură după Revoluția din Decembrie, 1990-1992) și de asemenea secretar general al Guvernului României în anul 1991. În aceste funcții și demnități s-a făcut remarcabil prin soluții constructive și deosebit de eficiente pentru organizarea, ordonarea și conlucrarea structurilor centrale de putere, imperative ale momentului pentru tânăra democrație românească.

O componentă importantă a activității domnului profesor Ioan Leș este cea diplomatică. În perioada 1992-1996 a ocupat importanta demnitate de ambasador extraordinar și plenipotențiar al României în Venezuela, Barbados, Jamaica și Haiti. Șeful statului l-a desemnat din nou, în aceeași funcție, în anul 2004, încetându-și activitatea de ambasador al României în Venezuela în anul 2006. Și această activitate a primit o apreciere deosebită din partea celor mai înalte autorități din statul de reședință. Pentru prestigioasa sa activitate și contribuția adusă la dezvoltarea relațiilor economice și politice dintre România și Venezuela, a fost decorat de șeful statului venezuelean cu Ordinul „Andres Bello” Clasa 1, în anul 1995 și cu „Ordinul Del Libertador”, Clasa I (cea mai înaltă distincție venezueleană), în anul 2006. A fost declarat și cetățean de onoare al orașelor venezuelene Valencia, Barcelona și San Cristobal.

În prezent, domnul profesor Ioan Leș ocupă funcția de decan al Facultății de Drept „Simion Bărnuțiu” din Sibiu. Este și conducător de doctorat la disciplina drept procesual civil.

Menționăm și faptul că personalitatea și activitatea științifică a domnului profesor Ioan Leș au fost remarcate și în *Who's Who in Romania*, ediția 2002, în *The Contemporary Who's Who 2002*, editată de American Biographical Institute, precum și în *Dicționarul româno-canadian al personalităților științifice*, ediție bilingvă, 2003.

Datorită preocupărilor sale remarcabile în domeniul științei dreptului și al activității didactice, disciplina drept procesual civil a dobândit o mai mare consistență aplicativă și a realizat joncțiunea cu marile școli de drept procesual civil din Europa și de pe alte continente,

fiind astfel menținută în prim-planul formării juridice și al cercetării științifice. Opera domnului profesor Ioan Leș este una dintre cele mai semnificative contribuții în doctrina procesual-civilă românească, un reper de primă importanță pentru orice demers științific și totodată o importantă sursă pentru numeroase dezlegări jurisprudențiale.

Trebuie să evidențiem faptul că Excelența Sa este socotit un model în comunitatea academică românească de care este legat prin toată ființa și pe care o respectă ca pe o adevărată structură reprezentativă a științei și învățământului.

Din motivele indicate, Facultatea de Drept și Științe Sociale a propus Senatului Universității „1 Decembrie 1918” acordarea titlului de Doctor Honoris Causa Excelenței Sale, dr. Ioan Leș, profesor al Universității „Lucian Blaga” din Sibiu și decan al Facultății de Drept „Simion Bărnuțiu”.

Acordarea acestui titlu constituie un meritat gest de recunoaștere a succesului unei cariere dedicate învățământului juridic și științei dreptului, cât și a importantelor realizări în funcțiile de demnitate publică. În același timp, universitatea albauliană se onorează pe sine primind printre membrii comunității sale academice o personalitate a lumii juridice de primă mărime.

Vă felicităm, domnule profesor, pentru această înaltă distincție, urându-vă mult succes în continuare în activitatea dumneavoastră!